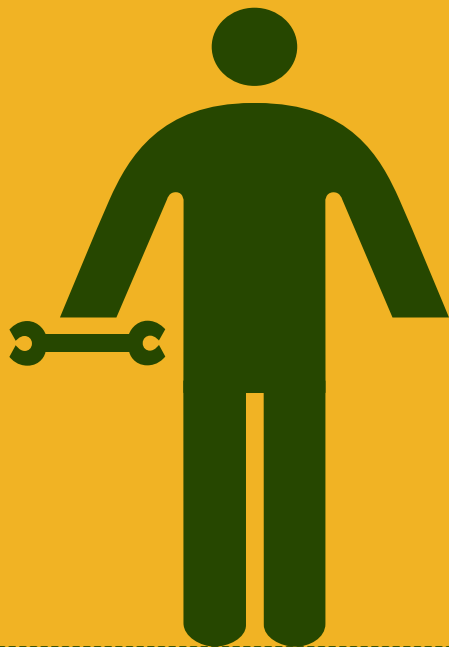

*Kreativna zasnova: STB Saatchi & Saatchi
Tisk:*

VARNOSTNA KNJIŽICA

za delavke in delavce

Prijatelja spoznaš pred nesrečo.

V štiridesetih letih delovne dobe preživi človek na delovnem mestu tretjino svojega življenja. To pomeni sto dni v letu in približno enajst let v celem življenju.

Na delovnem mestu preživimo več časa kot doma s svojimi najbližjimi. Da je zdravje za naše življenje in delo zelo pomembno, se navadno zavemo šele tedaj, ko zbolimo ali se poškodujemo. Takrat tudi razmišljamo, kaj bi lahko storili drugače in kako bi lahko spremenili potek dogodkov ter preprečili nesrečo. Pametno je, če se začnemo o tem spraševati že prej - dokler smo še zdravi. Še pametneje pa je, če ne ostanemo zgolj pri mislih in besedah, ampak se odločimo za konkretna dejanja.

Naše zdravje je odvisno tudi od delovnega okolja in našega ravnanja. Vsako delo mora potekati v takih pogojih in na tak način, da ne ogroža varnosti in zdravja zaposlenih. Večina tveganj in nevarnosti pri delu je predvidljivih, kar pomeni, da se lahko večini delovnih nezgod izognemo. Nobenega dvoma ni, da je delo mogoče organizirati varno in tako, da ne povzroča obolenj.

S podpisom pogodbe o zaposlitvi ste se zavezali, da boste za plačo prodali svoje delo, ne pa tudi zdravja.

Odgovornosti v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu ter pravice in dolžnosti delavcev opredeljuje Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur.l.RS, št.56/99).

Prijatelja spoznaš pred nesrečo.

KAKO LAHKO DELAVCI VPLIVAJO NA VPRAŠANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU?

Delodajalec mora delavcem ali njihovim predstavnikom omogočiti sodelovanje pri obravnavi vseh vprašanj, ki so povezana z zagotavljanjem varnega in zdravega dela.

*To nalogo opravlja **svet delavcev**. V podjetjih, kjer tega sveta ni, izvolijo zaposleni **delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu**. V vašem interesu je, da za to mesto izberete človeka, ki mu zaupate. Prav tako pa je potrebno, da ima zaupnik veliko razumevanje za vprašanja varnosti in zdravja pri delu.*

Če imate v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu težave, oziroma želite delodajalca obvestiti o nevarnosti pri delu, se obrnite na svet delavcev oziroma na delavskega zaupnika.

Prijatelja spoznaš pred nesrečo.

KAJ MORA STORITI VSAK SAM?

Vaša **pravica in hkrati dolžnost** je:

- da ste seznanjeni s predpisanimi varnostnimi ukrepi,
- da se usposobite za izvajanje teh ukrepov,
- da izvajate predpisane delovne postopke,
- da pri delu uporabljate varnostne naprave in osebno varovalno opremo ter da opravite predpisane zdravstvene preglede,
- da strokovnemu delavcu in pooblaščenemu zdravniku posredujete predloge, pripombe in obvestila.

Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ne sme delavcem povzročiti nobenih finančnih obveznosti.

Če ne izpolnjujete dolžnosti v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu, ne ogrožate le sebe, ampak tudi svoje sodelavce. To je tako huda kršitev obveznosti iz delovnega razmerja, da lahko delodajalec prekine celo delovno razmerje z vami.

Varnostne naprave in osebno varovalno opremo morate uporabljati v skladu z navodili, z njimi pazljivo ravnati in skrbeti, da so vedno v brezhibnem stanju.

V prizadevanjih za zagotovitev varnega delovnega okolja in ustreznih pogojev dela ter za izvajanje predpisanih varnostnih ukrepov morate sodelovati z delodajalcem in strokovnim sodelavcem za varnost in zdravje pri delu.

Prijatelja spoznaš pred nesrečo.

PRAVICA DO OBVEŠČENOSTI

Delodajalci vas morajo obveščati o:

- varnih in zdravih načinov dela ter ustreznih delovnih postopkih,
- nevarnostih na delovnem mestu,
- potrebnih varnostnih ukrepih,
- mestih z neposredno in neizogibno nevarnostjo,
- vseh spremembah v delovnem procesu.

Delodajalci morajo še posebej dobro poskrbeti za mlade delavce, noseče ženske, starejše delavce in invalide.

*Delodajalca morate **tako** obvestiti (pisno ali ustno) o vsaki pomanjkljivosti, škodljivem vplivu, okvari ali drugem pojavu, ki bi lahko ogrozil vaše zdravje in varnost.*

Če delodajalec omenjenih pojavov po vašem obvestilu ni odpravil, ali če ste mnenja, da za njihovo odpravo ni sprejel ustreznih varnostnih ukrepov, lahko zahtevate posredovanje inšpekcije dela.

Prijatelja spoznaš pred nesrečo.

KDAJ IMATE PRAVICO ODKLONITI DELO?

Delo imate pravico odkloniti:

- če niste bili predhodno seznanjeni z vsemi nevarnostmi ali škodljivimi vplivi;
- če vam delodajalec ni zagotovil predpisanega zdravstvenega pregleda;
- če sta zato, ker niso bili izvedeni predpisani varnostni ukrepi, neposredno ogrožena vaše življenje in zdravje;
- če delate prek polnega delovnega časa oziroma ponoči in bi v skladu z mnenjem pooblaščenega zdravnika takšno delo utegnilo poslabšati vaše zdravstveno stanje.

Če sta neposredno ogrožena vaše življenje ali zdravje, imate pravico ukrepati v skladu s svojimi znanji, možnostmi in tehničnimi sredstvi, ki jih imate na razpolago, ter zapustiti celo delovno mesto, delovni proces oziroma delovno okolje.

Če delodajalec ne odpravi nevarnosti, ali ne ravna v skladu z mnenjem pooblaščenega zdravnika, lahko zahtevate posredovanje inšpekcije dela ter o tem obvestite svet delavcev ali delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu in sindikalnega zaupnika.

Gradivo je nastalo v okviru Phare projekta Razvoj slovenskega sistema zdravja in varnosti pri delu. Sodelovali so: Metka Teržan, Sašo Žebovec, Jože Žagar, Vilko Švab, Eva Stergar, Vladimir Bizovičar, Boris Ružič in Barbara Skulj-Schwinger.

Ljubljana, september 2000

Prijatelja spoznaš pred nesrečo.

**DELAJ VARNO.
ZAKON JE NA TVOJI STRANI.**

*Vas zanima še kaj v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu?
Na vaša vprašanja, pobude, priporočila in želje čaka poštni predal na
spletni strani Urada za varnost in zdravje pri delu.
Naslov je: <http://www.sigov.si/mddsz/uvzd/index.htm>*

ZDRAVJE IN VARNOST PRI DELU

